

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) v hl. m. Praze v roce 2013

Souhrnná informace o EVVO v hl. m. Praze za rok 2013; zpracováno na podkladě textu pro ročenku Praha životní prostředí 2013 a dalších dokumentů.

Pozn.: následující text zachycuje stav k prosinci 2013

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za rok 2012](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za rok 2011](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za rok 2010](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za rok 2009](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za rok 2008](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2006-2007](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2005-2006](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2004-2005](#)

[Souhrnné informace o EVVO v hl.m. Praze za roky 2003-2004](#)

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO) V HL. M. PRAZE

Hl. m. Praha vyvíjí aktivity v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v návaznosti na celostátní koncepční dokumenty, platné právní předpisy a mezinárodní dokumenty. Téma EVVO je součástí programového prohlášení Rady HMP na léta 2011–2015 a bylo rovněž součástí i programového prohlášení na léta 2002–2006 a 2006–2010. V roce 2002 schválila Rada hl. m. Prahy (dále Rada HMP) svým usnesením č. 1741 ze dne 22. 10. 2002 cíle a hlavní úkoly EVVO na území hl. m. Prahy v návaznosti na Státní program EVVO v ČR. V únoru roku 2005 byl schválen zásadní krajský dokument EVVO, Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy. Koncepce je základním strategickým dokumentem v této oblasti do roku 2015, na který navazují akční plány KK EVVO, zpravidla na období dvou let. Během podzimu 2011 byl zpracován a v únoru 2012 Radou HMP schválen Akční plán KK EVVO kraje Hlavní město Praha na období 2012-2013. Realizaci převážné části aktivit vyplývajících z platného Akčního plánu zajišťoval v roce 2013 Odbor rozvoje veřejného prostoru – RVP. Dílčí související aktivity zajišťovaly také další odbory MHMP (Odbor školství, mládeže a sportu – SMS a Odbor informatiky – INF).

Nejvýznamnější aktivity pracovišť MHMP v roce 2013 v rámci EVVO:

Odbor městské zeleně a odpadového hospodářství (do 30. 6. 2013 Odbor rozvoje veřejného prostoru) a Odbor životního prostředí

Ve spolupráci s dalšími subjekty zajišťovaly v roce 2013 Odbor městské zeleně a odpadového hospodářství MHMP a Odbor životního prostředí MHMP dle svých kompetencí přípravu informačních a osvětových materiálů a akcí s tematikou ochrany životního prostředí (se zaměřením zejména na ochranu přírody a městské zeleně, energetiku a odpadové hospodářství). V souladu s Krajskou koncepcí EVVO a Akčním plánem EVVO byly podporovány ekovýchovné projekty na území hl. m. Prahy rovněž v ostatních tematických oblastech.

Odbor městské zeleně a odpadového hospodářství zabezpečoval také agendu spojenou s granty na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Prahy, kde dvě z tematických oblastí jsou také věnované EVVO.

Vybrané aktivity v roce 2013:

Stěžejními projekty v gesci MZO MHMP byla organizace již tradiční informačně - vzdělávací kampaně hl. m. Prahy pro veřejnost v rámci oslav Dne Země na téma ochrany životního prostředí (proběhla již osmým rokem v rámci oslav „Dne Země“, realizována byla na území 22 městských částí od 15. 4. do 17. 5. 2013), zprostředkování exkurzí pro školy do provozu zpracování a využití odpadů, zajištění komplexních ekoporadenských služeb pro Pražany, zajištění intenzivního doškolovacího kurzu EVVO pro pedagogy ZŠ (20 absolventů, realizace školní rok 20013/2014). projekt ekologických výukových programů pro školy (1.305 realizovaných programů), aj.

Informační aktivity zaměřené na ochranu přírody a krajiny a městské zeleně:

- probíhala průběžná **údržba naučných stezek**, které v prostředí města často trpí vandalismem.
- Pokračovala **instalace informačních tabulí o pražských rybnících a vodních tocích**, jejich historii a současnosti, přírodních a kulturních hodnotách nejbližšího okolí;

- na konci roku 2013 byl zajištěn **výtisk 9 aktualizovaných informačních materiálů k pražské přírodě** ze sady k pražským lesům a lesoparkům;
- byla připravena aktualizace série **tištěných informačních materiálů k revitalizacím vodních ploch a nádrží a drobných vodních toků**.
- Probíhaly **odborné exkurze do maloplošných ZCHÚ** (volně přístupné, pod vedením odborného průvodce);
- pokračovala pasva **ovcí a koz ve zvláště chráněných územích Prahy** (akce podporující povědomí o významu biologické rozmanitosti /diverzity/ krajiny a způsobech její ochrany probíhala již třináctým rokem);
- pro děti předškolního věku byly připraveny a následně distribuovány **omalovánky** s názvem „**Mámo, táto, řekněte, jak na to**“
- Oddělení ochrany přírody a krajiny OZP MHMP uspořádalo ve spolupráci s externími subjekty v průběhu roku dva odborné semináře jako součást dlouhodobého cyklu přednášek určených profesionálním pracovníkům ochrany přírody městských částí hl. m. Prahy, strážím ochrany přírody a dalším zájemcům („Záchrana volně žijících ptáků a savců na území hl. m. Prahy“ /březen 2013/ a „Ochrana netopýrů na území hlavního města Prahy“ /prosinec 2013/).

Informační aktivity zaměřené na oblast nakládání s odpady:

- Ve spolupráci s Českými sběrnými surovinami probíhal již 20. ročník projektu **Sběrové ekologické soutěže na pražských školách (MŠ, ZŠ)** pod názvem „Velká cena EURO WASTE a Českých sběrných surovin“ (počet soutěžících škol 57, realizace školní rok 2012/2013).
- V průběhu roku 2013 proběhla série přednášek na téma odpady a ekologická výchova pro pedagogy pražských MŠ a ZŠ (účast 120 pedagogů ze 105 MŠ a 57 pedagogů z 50 ZŠ). Projekt byl realizován ve spolupráci s kolektivními systémy společností Asekol, Elektrowin, Ekolamp a Ecobat.
- V roce 2013 zprostředkoval MZO (RVP) MHMP již sedmým rokem žákům základních a středních škol na území hl. m. Prahy **návštěvu provozů na využití a likvidaci odpadů** formou exkurzí (celkem 360 exkurzí, kterých se zúčastnilo přes 6100 žáků z 54 pražských škol)
- Obdobně jako v minulých letech připravil MZO MHMP informační brožuru pro veřejnost „Sběr nebezpečných odpadů na území hl. m. Prahy v roce 2014“
- Pro distribuci v rámci pořádaných akcí s tématem ochrany životního prostředí a pro využití v MŠ a ZŠ na území hl. m. Prahy byla připravena hra Odpadové domino (distribuce od konce roku 2013)

Internetové stránky a aplikace:

Odbor městské zeleně a odpadového hospodářství MHMP (MZO MHMP, do 4/2013 Odbor rozvoje veřejného prostoru MHMP /RVP MHMP/) po obsahové stránce zajišťoval dále provoz internetových stránek pro veřejnost ENVIS – Informační servis o životním prostředí v Praze (envis.praha-mesto.cz) s dílčími tematickými sekcemi Po Praze podél potoků (envis.praha-mesto.cz/podelpotoku), Pražské studánky (envis.praha-mesto.cz/studanky, informace o celkem 130 pražských přírodních vodních zdrojích – studánkách. Podle potřeby se stránky aktualizují a jsou průběžně doplňovány orientačními rozbory kvality vody), Pražská příroda známá, neznámá (envis.praha-mesto.cz/znama-neznama) a Za památnými stromy Prahy – pěšky a MHD (envis.praha-mesto.cz/zapamstromy, sekce zprovozněna na konci roku 2011). V obsahové gesci MZO MHMP byly dále coby součást serveru ENVIS stránky Ekologická výchova v Praze (ekovychova.praha-mesto.cz).

MZO MHMP a OZP MHMP se obsahově podílely také na aktualizaci Atlasu životního prostředí v Praze (v gesci IPR /dříve ÚRM/, www.premis.cz/atlaszp, na konci roku 2012 začal převod do nové verze této aplikace) a ENVISu4 (Informační servis o životním prostředí ve vybraných MČ hl. m. Prahy, www.premis.cz/envis4, v gesci INF MHMP).

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP

Odbor zabezpečoval v roce 2013 agendu spojenou s celoměstskými programy podpory vzdělávání a celoměstskými programy podpory využití volného času dětí a mládeže na území hl. m. Prahy, které každoročně vyhledává hl. m. Praha. V rámci těchto programů jsou podávány a podporovány rovněž projekty související s EVVO.

Odbor informatiky MHMP

Odbor zabezpečoval i v roce 2013 po stránce technické a ve spolupráci s Útvarem rozvoje hl. m. Prahy (ÚRM, v současné době Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, dále jen IPR), RVP MHMP a OZP MHMP provoz informačního systému o životním prostředí v Praze (IOŽIP), zahrnujícího mj. internetové aplikace pro veřejnost Atlas ŽP (Atlas životního prostředí v Praze, www.premis.cz/atlaszp), PREMIS (Pražský ekologický a monitorovací informační systém, www.premis.cz) a webové stránky města k problematice ŽP ENVIS (Informační servis o životním prostředí v Praze, envis.praha-mesto.cz) a ENVIS4 (Informační servis o životním prostředí ve vybraných MČ hl. m. Prahy, www.premis.cz/envis4). Po stránce obsahové byla správa Atlasu ŽP zajišťována IPR ve spolupráci s RVP MHMP a OZP MHMP a obsahová správa serveru ENVIS odborem rozvoje veřejného prostoru (návnazně odborem městské zeleně a odpadového hospodářství MHMP) a odborem životního prostředí MHMP. V průběhu roku 2013 pokračovala úzká spolupráce INF MHMP a dalších uvedených subjektů na dalším rozvoji systému IOŽIP, který zahrnoval přípravu a spuštění nového Atlasu životního prostředí coby součásti Geoportálu hl. m. Prahy a také technickou přípravu nového Portálu životního prostředí hl. m. Prahy (více v části E8 Informační systém o životním prostředí v Praze).

Hl. m. Praha se v roce 2013 aktivně připojilo k celoevropskému projektu s názvem **EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY**, který se konal od 16. do 22. září s mottem „**Čistý vzduch – je to na nás**“. Součástí programu byly mj. **prezentace ekologických dopravních prostředků i informací o alternativních pohonech v dolní části Václavského náměstí** se zapojením řady partnerů – PRE, PS a.s., PP a.s., DP hl. m. Prahy, ČEZ, E-ON aj. (od 16. do 20. září), akce **Den bez aut** (uzavření Smetanova nábřeží spojené s akcí „**Nábřeží žije**“ / výstavy vozidel s alternativními pohony včetně elektrobuses, nabíjecích a plnicích stanic, jízdních kol a elektrokol/), **Den otevřených dveří Dopravního podniku hl. m. Prahy** (21. září) a hvězdicová jízda **Pražské cyklozvonění** se zapojením 13 městských částí (14. září). V součinnosti s městem a městskými částmi proběhla v organizaci občanských sdružení pouliční slavnost **Zažít město jinak** (21. září). Jako předvoj nadcházejícího Evropského týdne mobility zorganizovala občanská sdružení dále „**Velkou podzimní cyklojízdu**“ (14. září).

Aktivity v oblasti EVVO vyvíjí také další organizace v působnosti města, např. Středisko ekologické výchovy Lesů hl. m. Prahy, Botanická zahrada hl. m. Prahy, Zoologická zahrada hl. m. Prahy, Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy, Dům dětí a mládeže hl. m. Prahy. Významná část aktivit je zaměřena i na dospělou veřejnost.

Středisko ekologické výchovy Lesů hl. m. Prahy (SEV LHMP)

Hlavní náplní SEV LHMP je seznamovat pražskou veřejnost s přírodou hlavního města a České republiky. Tuto činnost provádí pomocí zážitkové pedagogiky a využívá k tomu jedinečného zázemí příspěvkové organizace. Srozumitelnou formou prezentuje péči o lesy a vodní toky v Praze, distribuuje informační materiály zaměřené na jednotlivá území Prahy, věnuje se osvětě v oblasti šetrného lesního hospodaření a vodního hospodářství. Ve spolupráci s jinými lesnickými organizacemi aplikuje úspěšně principy tzv. lesní pedagogiky na území hl. m. Prahy.

Činnost SEV LHMP v číslech:

- Akce pro veřejnost, účast necelých 23.000 návštěvníků (Lesnické dny - Do lesa s lesníkem, Dny Země, Dny dětí a mnohé další)
- Ekologické výchovné programy pro mateřské, základní, střední i vysoké školy z Prahy a okolí, 754 programů pro 15 443 dětí a cca 800 učitelů
- Projekty s environmentální tematikou pro 4 927 dětí a 230 učitelů v počtu 81 projektů. Během těchto projektů bylo zasázeno přes 3 500 stromů a bylo odvezeno na 3 tuny odpadu z pražské přírody.
- Celopražská soutěž o nejlepšího sběrače plodů a pečiva pro lesní zvěř. Společnými silami se podařilo žákům nasbírat přes 5,6 tuny lesních plodů a pečiva. Zúčastnilo se přes 36 tříd z 16 škol a školek v celkovém počtu přes 1 600 žáků.
- Celkově v roce 2013 prošlo rukama či činností pracovníků ekologické výchovy přes 42 000 návštěvníků na 895 akcích.
- V současnosti provozuje SEV LHMP informační servis pro obyvatele Prahy o přírodě hlavního města a České republiky. Počet dotazů převyšoval číslo 10 000.
- V roce 2011 zahájilo SEV LHMP projekt „Návrat včel do pražských lesů“ a pokračovalo v něm i v roce 2013. Projekt zahrnuje obnovu a zakládání včelnic v pražských lesích a jejich využití v ekologické výchově. Ve spojení s ekologickou výchovou je včelařství propagováno na velkých osvětových akcích a ve školách. Na akcích v roce 2013, kde bylo propagováno včelařství, se účastnilo 9 841 návštěvníků.

Roku 2013 SEV LHMP rozšířilo svoji činnost a začalo provozovat záchranou stanici pro volně žijící živočichy. Celkem v roce 2013 záchraná stanice přijala 2 513 živočichů. Jedním hlavních témat programů a osvětových akcí v roce 2013 se proto stala ochrana a záchrana volně žijících živočichů. K těmto účelům byly i využívány hendikepovaní volně žijící živočichové pro praktické ukázky veřejnosti (sovy, netopýři, dravci, šelmy,...). Celkem se účastnilo akcí s tematikou živočichů přes 31 000 Pražanů.

K základním pilířům systému EVVO na území hl. m. Prahy patří školy a školská zařízení.

Mateřské školy: Realizace environmentální výchovy v pražských mateřských školách probíhá na základě Rámcového programu pro předškolní vzdělávání, který se zaměřuje i na tuto výchovně vzdělávací oblast. Cílem nebo záměrem je vytvořit u dítěte zejména elementární povědomí o okolním světě a jeho dění a vlivu člověka na životní prostředí. Některé mateřské školy mají EVVO přímo ve svém hlavním zaměření, jiné pak využívají pouze určité prvky (pozn.: Od školního roku 2004/2005 působí v areálu Ekologického centra hl. m. Prahy Toulcův dvůr Ekologická mateřská škola Semínko). Mateřské školy zařazují do svých školních vzdělávacích programů témata zaměřená především na rozvoj intelektuálních a senzomotorických dovedností, směřujících k porozumění vztahů mezi člověkem, přírodním a sociálním prostředím, ochranou životního prostředí a vytvářením pozitivních vazeb prostřednictvím různých výtvarných nebo pracovních aktivit. Jsou také uskutečňovány výjezdy do škol v přírodě, návštěvy středisek ekologické výchovy na území Prahy, ekologické soutěže, sběr papíru atd. Část mateřských škol je zapojena do projektů zaměřených na EVVO (např. do projektu „MRKVIČKA“ – Síť pedagogů mateřských škol se zájmem o ekologickou výchovu), resp. projektů EVVO blízkých (např. „Zdravá mateřská škola“). Na zvyšování kvalifikace pedagogů působících v oblasti předškolního vzdělávání bylo zaměřeno i specializační studium, jehož realizátorem se stal Toulcův dvůr. Studium se zaměřilo speciálně na cílovou skupinu učitelů předškolního vzdělávání. Po ukončení studia se někteří pedagogové stali lektory a šíří dále své zkušenosti s EVVO v regionu Prahy a jejího okolí.

Zcela specifickou skupinou jsou i lesní školky, které na území Prahy také, i když v omezené míře, působí a využívají pro výchovu a vzdělávání městských rekreačních lesů, kde dochází k upevňování nejenom vztahů, ale také vědomostí dětí o přírodě, zejména o ekosystému les.

Základní školy: Od roku 2007 je na ZŠ realizována výuka podle Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání (RVP ZV), ve kterém je EVVO věnována značná pozornost. V roce 2010 byl aktualizován a inovován. V současné době je již zpracována pracovní verze Standardů základního vzdělávání. Jejich součástí je také vymezení požadavků na vědomosti a dovednosti z oblasti ekologie a životního prostředí, finanční gramotnost, zdraví a zdravý životní styl. Tyto učební dokumenty jsou již v souladu s principy výchovy pro udržitelný rozvoj (VUR), který zahrnuje nejenom oblast životního prostředí (pilíř přírodovědný), ale také oblast sociální a ekonomickou. Průřezové téma ekologická výchova i po úpravách RVP zůstává i nadále v kurikulárních dokumentech zachováno.

Školy si podle RVP vytvořily své vlastní školní vzdělávací programy (ŠVP), jejichž nedílnou součástí je také EVVO, a to jednak jako součást jednotlivých vzdělávacích oblastí a oborů (předmětů), jednak ve formě průřezového tématu Environmentální výchova, které je možno řešit jak v součinnosti jednotlivých předmětů, tak i prostřednictvím projektů zaměřených k vytypovaným oblastem problematiky EVVO a s důrazem na rozvíjení integrovaného přístupu. Není opomenuta ani spolupráce škol s mimoškolním prostředím, především se zdůrazňují přímé kontakty s okolním prostředím. Jedním z úkolů školních koordinátorů EVVO je rovněž zpracování školních programů ekologické výchovy (ŠPEV) jako strategických dokumentů pro EVVO/VUR.

Na základě Metodického pokynu z roku 2008 vydaného MŠMT jsou ředitelé škol a školských zařízení informováni o EVVO a doporučených postupech při realizaci ekologických aktivit ve školách, a mimo jiné je tímto dokumentem vymezena (doporučena) i role koordinátora EVVO. Také další legislativní dokument Národní strategie výchovy a vzdělávání pro UR klade důraz na profesionalizaci činnosti koordinátorů na školách širokého spektra. Posouvá EVVO k udržitelnému rozvoji a rozšiřuje ji o další pilíře (sociální a ekonomický).

Koordinátoři EVVO mají možnost zvýšit kvalifikaci prostřednictvím specializačního studia a od roku 2013 se mohou v rámci dalšího vzdělávání účastnit setkávání koordinátorů organizovaným Klubem ekologické výchovy ve spolupráci s Městskou částí Prahy 14 a ZŠ gen. Janouška, Praha 9 – Černý most.

MŠMT ve spolupráci s Lipkou (školské zařízení pro EVVO, Brno) a Klubem ekologické výchovy (asociace pedagogů a škol pro EVVO, Praha), zpracovalo návrh kvalifikačního a hodnotícího standardu pro pozici koordinátora EV. Pracuje se i na zařazení pozice koordinátor (nejenom EVVO) do národní soustavy kvalifikací.

Současným trendem v environmentálním vzdělávání je tedy jeho širší chápání spíše ve smyslu udržitelného rozvoje, pilířů třech: přírodovědného, sociálního a ekonomického. S tím úzce souvisí vzájemné propojování vzdělávacích oblastí „Člověk příroda“ a „Člověk a společnost“.

Významným fenoménem současného vzdělávání je implementace badatelských přístupů do vzdělávání a podpora environmentálního vzdělávání ze strany moderních informačních technologií. Větší pozornost bude nutné věnovat nadaným a talentovaným žákům a žákům se specifickými vzdělávacími potřebami.

Téměř polovina pražských základních škol je zapojena do dlouhodobých programů a projektů (mezinárodních či celostátních) zaměřených na EVVO (projekt M.R.K.E.V. - SSEV Pavučina, programy GLOBE a EKOŠKOLA - Sdružení TEREZA, projekt Za NATUROU na túru – APUS o.s., projekt Zvyšování manažerských dovedností koordinátorů EVVO – Klub ekologické výchovy /KEV/ aj.), příp. EVVO blízkých (projekt Zdravá škola koordinovaný SZÚ) nebo je členy Klubu ekologické výchovy (KEV). Školy využívají také ekologické výukové programy nabízené středisky ekologické výchovy (Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr, Ekocentrum Podhoubí, Ekocentrum Koniklec, Středisko ekologické výchovy Lesů HMP, aj.).

Některé pražské školy se samy stávají Centry vzdělávání pro udržitelný rozvoj a začínají působit i v oblasti celoživotního vzdělávání. Důležitou úlohu sehrávají také jako komunitní centra v městských částech Prahy. Jako příklad je možno uvést Základní školu generála Janouška v Praze 9, škola je prezentována i SEV jako příklad aktivní činnosti škol v oblasti EVVO na území Prahy. Škola se v posledních několika letech podílí na aktivitách pořádaných MČ Prahy 14 (např. akce ke Dni Země, spolupráce při realizaci specializačního studia EVVO, spoluorganizátor setkání koordinátorů EV v Praze).

Střední školy: Na gymnáziích bývá vzdělávací obsah EVVO realizován především disperzně v rámci jednotlivých předmětů. Také zde v rámci volitelných a nepovinných předmětů je důraz kladený na EVVO. Rovněž tyto školy s podporou evropských projektů se stávají na území centry EVVO pro školy další. Jako příklad lze uvést Gymnázium Svatopluka Čecha v Praze – Troji a jeho spolupráci se ZOO Praha a Botanickou zahradou v Praze – Troji. Metodické materiály podpořené projekty jsou k dispozici pražským školám.

Ve středním odborném vzdělávání je zařazeno průřezové téma „Člověk a prostředí“ do RVP OV (Rámcový vzdělávací program odborného vzdělávání). Efektivita se odvíjí především od podpory ze strany vedení škol a pedagogů k této problematice. Rovněž SOŠ mají veškeré předpoklady pro fungování jako centra vzdělávání pro UR v oblasti středního školství, a to zejména při využití jejich profesní profilace a v propojení ekogramotnosti s prvky ekonomickými (např. obchodní akademie v kontextu realizace finanční gramotnosti a základů podnikání).

Pedagogové všech škol mají možnost účastnit se odborných seminářů a kurzů pořádaných pro školní koordinátory, specializačního studia pro školní koordinátory EVVO a dalších akcí pořádaných různými organizacemi a institucemi, např. středisky ekologické výchovy (Sdružení Tereza, Ekocentrum Podhoubí, SEV HMP Toulcův dvůr, ...), Klubem ekologické výchovy, Národním institutem dalšího vzdělávání a dalšími.

Pro účely dalšího vzdělávání pedagogů a předávání aktuálních informací, metodiky výchovy a vzdělávání aj. existují v Praze rozličné sítě pedagogů a škol v oblasti EVVO. Pro učitele MŠ to je síť Mrkvička, pro učitele ZŠ a SŠ pak síť M.R.K.E.V. a v rámci Klubu ekologické výchovy Krajská skupina koordinátorů EVVO pro Prahu.

Funkce školního koordinátora EVVO je zatím ustavena pouze na některých základních a středních školách v Praze (část z nich již prošla kvalifikačním specializačním studiem EVVO). Je potřeba vytvořit koncepci dalšího vzdělávání koordinátorů EVVO, ve spolupráci s odborem školství zjistit kvalifikovanost koordinátorů na školách v Praze a nabídnout nejen další kurzy specializačního studia, ale také rozpracovat další vzdělávání koordinátorů EVVO.

Vysoké školy:

Praha je důležitým centrem také pro oblast terciárního vzdělávání. Na jejím území v současné době působí přibližně 26 vysokých škol nejrůznějšího zaměření a profilace studentů. Téměř všechny vysoké školy již přešly nebo postupně přecházejí na strukturované studium: bakalářské, magisterské a doktorské.

Na problematiku životního prostředí jsou zaměřeny školy vzdělávající odborníky nejrůznějších oborů – přírodovědných, lesnických, zemědělských, i technických. V poslední době je to i oblast společenskovedních oborů včetně teologických, která se též zaměřuje na problematiku životního prostředí. Vzdělávání odborníků k problematice životního prostředí a udržitelného rozvoje se účastní v různém rozsahu a s různým zaměřením většina vysokých škol. Jako příklad specializovaných vysokoškolských pracovišť na problematiku životního prostředí a udržitelného rozvoje je možné uvést Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy v Praze nebo Ústav životního prostředí na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Také Česká zemědělská univerzita se profiluje jako instituce, jejíž některé fakulty se zaměřují na environmentalistiku nebo problematiku životního prostředí. Pozadu nezůstávají ani technické a další obory.

Podrobné informace o studijních programech a studijních plánech jednotlivých VŠ lze nalézt na webových stránkách jednotlivých vysokých škol.

Problematice ochrany životního prostředí, udržitelného rozvoje a EVVO se v rámci přípravy pedagogických pracovníků věnují v různém rozsahu fakulty připravující učitele, a to nejen Pedagogická fakulta UK, jejíž stěžejní profilací je vzdělávání učitelů všech stupňů a typů, ale také další fakulty jako např. Přírodovědecká, Filosofická či Matematicko fyzikální. Dokonce i Fakulta tělesné výchovy a sportu má ve svých studijních plánech kurzy směřující ke zvyšování povědomí budoucích učitelů o problematice životního prostředí. Při Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, katedře biologie a environmentálních studií působí Centrum environmentálního vzdělávání a výchovy.

Na území hl. m. Prahy působí také řada výzkumných a odborných institucí resortu MŠMT s celostátní působností. Jako příklad lze uvést Národní institut dalšího vzdělávání, Institut dětí a mládeže MŠMT či resortní výzkumný ústav MŠMT Národní ústav vzdělávání (NÚV), řešitelé evropských projektů mimo jiné zaměřených také na reformu vzdělávání na základních a středních školách.

REALIZACE PROSTŘEDNICTVÍM DALŠÍCH ORGANIZACÍ

Aktivity nestátních neziskových organizací (NNO):

Významná část aktivit v oblasti EVVO určených pro veřejnost, děti a mládež je realizována nestátními neziskovými organizacemi. V Praze působí přibližně 25 celostátních nebo místních organizací, zabývajících se EVVO dětí a mládeže buď hlavním předmětem své činnosti, nebo jako jednou z aktivit. Zvláštní skupinu významnou pro EVVO v Praze tvoří mezi NNO střediska ekologické výchovy a ekocentra. V Praze pracuje několik profesionálních specializovaných organizací pro EVVO – členové celorepublikového sdružení SSEV Pavučina (Sdružení TEREZA, Ekocentrum Podhoubí, Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr a občanské sdružení Ekodomov), akreditovaná ekocentra ČSOP (Ekocentrum - Dům ochránců přírody, Ekocentrum Nyctalus a další akreditovaná ekocentra ČSOP) a rovněž celostátní profesní občanské sdružení škol a pedagogů Klub ekologické výchovy (KEV).

Vybrané aktivity v Praze v roce 2013

(organizace v abecedním pořadí):

01/71 ZO ČSOP Koniklec, p. s.

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) je od 1. ledna 2014 zapsaným spolkem, jehož členy spojuje aktivní zájem o ochranu přírody a krajiny. Svoji činnost provádí především v základních organizacích (pobočných spolcích). 01/71 ZO ČSOP Koniklec vznikla v roce 1990 z původního přírodovědeckého kroužku založeného v roce 1981. V současné době má široké spektrum činnosti. Jejím posláním je zlepšování vztahu občanů k prostředí se zaměřením na ochranu přírodního a kulturního dědictví v Praze.

V roce 2013 měla organizace 16 členů a mnoho externích pracovníků a dobrovolníků.

Činnost v roce 2013:

- **Ekoporadny Praha** - pracovníci organizace koordinovali v roce 2013 poradenský a osvětový projekt Ekoporadny Praha, do kterého bylo zapojeno celkem 9 pražských ekoporaden. V rámci činnosti Ekoporadny Praha, kterou provozuje 01/71 ZO ČSOP Koniklec, bylo zodpovězeno 290 dotazů, napsáno 10 článků s ekologickou tematikou, zrealizováno 5 osvětových akcí, uspořádány 3 vzdělávací semináře pro odbornou veřejnost a vydány 2 letáky. Více informací na www.ekoporadnypraha.cz.
- **Ekologické výukové programy (EVP)** - organizace zrealizovala v roce 2013 pro žáky MŠ, ZŠ a SŠ v Praze 347 EVP, celkem pro 5.836 dětí a mládeže, z toho 113 pro žáky MŠ (1399 účastníků), 169 pro žáky 1.st. ZŠ (3.369 účastníků), 60 pro žáky 2.st. ZŠ (1.014 účastníků) a 5 pro žáky SŠ (56 účastníků). V roce 2013 došlo k vytvoření 6 nových programů se zaměřením na vodu. Více informací na <http://www.ekocentrumkoniklec.cz/vyukove-programy-pro-skoly/>. Výukové programy byly v roce 2013 finančně podpořeny MHMP, MČ Praha 3, MČ Praha 12, MČ Praha 10 a MČ Praha 9.
- **Exkurze do provozů zpracovávajících odpad** - organizace zajišťuje exkurze pro pražské školy včetně výkladu vyškoleného lektora a metodických materiálů pro učitele. V roce 2013 byla od ledna do května realizována návštěva celkem 17 provozů. Celkem bylo uspořádáno 108 exkurzí pro 1.788 žáků.
- **Akce pro veřejnost** - uskutečnění 4 seminářů: „Kořenové čistírny, koupací jezírka a stavby z přírodních materiálů“, „Hospodaření s dešťovou vodou, nejen zákonná povinnost, ale i zajímavá příležitost“, „Setkání pedagogů ZŠ se zájmem o EVVO“ a „Přednáška o zahradničení a kompostování ve městě“. Účast organizace na 6 akcích pro veřejnost: Fajn den na Praze 3, Trojský den, Den koupání v řekách, Modřanské slavnosti, Ekofestival a Dětský den Prahy 12.
- **Projekt „Počítáme s vodou“** - Projekt zaměřený na hospodaření s dešťovou vodou je realizován od června 2013 do června 2015. V roce 2013 byl vybrán externí koordinátor projektu, byly uspořádány 4 semináře, bylo vytvořeno webové rozhraní pro poradenství a byli vybráni 2 poradci pro řešení dotazů občanů. Více informací na www.pocitamesvodou.cz.
- **Projekt „Mikroklima okolí školy“** - Projekt je realizován ve šk.r. 2013/2014 a je do něj zapojeno 22 pražských ZŠ z 22 pražských MČ. Projekt je zaměřen na identifikaci problémů ŽP v městské části školy, na jeho podrobné poznání, analýzu a na navržení řešení, konkrétně tematicky pak na mikroklima okolí školy. Projekt realizují školy samy na základě komplexní podpory lektorů 01/71 ZO ČSOP Koniklec. Více informací a výstupy z projektu na - <http://mestodokapsy.cz/mikroklima-okoli-skoly/>.
- Další významné projekty - Projekt „Voda, my a Praha v projektových dnech“ pro žáky ZŠ Jeseniova v Praze 3 a na ZŠ Na Beránku v Praze 12, projekty „Koloběh vody“ a „Vertikální zahrada“ pro objekt zahradního učiliště v Praze – Komořanech.
- **Ochrana jírovce maďalu proti klíněnce jírovcové** pokračovala v roce 2013 za finanční podpory HMP a MČ Praha 3. Celkem bylo v roce 2013 naplněno téměř 540 pytlů listím ve 32 vnitroblocích. Velkou zásluhu měli také firemní dobrovolníci, jejichž cennou pomoc pro NNO zprostředkovává Byznys pro společnost.
- **Dům zaniklých řemesel a expozice skanzenu v Dolní Vidimi** - organizace je v objektu v dlouhodobém pronájmu a podílí se na zajištění provozu i oprav Domu. V roce 2013 zde bylo za finanční podpory ČSOP a Lesů ČR zajištěno vybavení světnice dobovým nábytkem.

Ekocentrum Koniklec, o. p. s.

Ekocentrum Koniklec, o.p.s. bylo založeno v roce 2012. Ve své činnosti navazuje na dlouholeté zkušenosti 01/71 ZO ČSOP Koniklec. Zaměřuje se především na environmentální poradenství a environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu. Jejím posláním je zlepšování vztahu občanů k prostředí se zaměřením na ochranu přírodního a kulturního dědictví v Praze. Tematicky se profiluje zejména na problematiku hospodaření s vodou, vodního režimu krajiny a měst a klimatické změny.

Občanské sdružení Ekocentrum Koniklec zažádalo na podzim 2013 o změnu právní formy na obecně prospěšnou společnost. V současné době má organizace 13 členů.

Činnost v roce 2013:

- Tvorba a realizace **ekologických výukových programů (EVP) pro žáky ZŠ** na území hl. m. Prahy a ve Středočeském kraji - v roce 2013 bylo zrealizováno 15 EVP pro 278 žáků. Ekocentrum Koniklec rovněž zajistilo pro 01/71 ZO ČSOP Koniklec opravu a výrobu

- řady stávajících i nových pomůcek k programům a také odbornou revizi některých metodik, pracovních listů a pomůcek.
- **Exkurze pro ZŠ a SŠ** do pražských i mimopražských provozů na zpracování odpadu, včetně výkladu vyškoleného lektora a metodických materiálů pro učitele. Od září do prosince 2013 bylo provedeno 93 exkurzí pro 1.892 žáků, v rámci návštěv do 24 provozů.
- **Akce pro veřejnost** – spolupráce na Informační a vzdělávací kampani MHMP ke Dni Země na celkem 22 MČ; Den Země na Praze 12 ve spolupráci s ÚMČ Praha 12.
- **Mapování zeleně v pražských ulicích** – v roce 2013 určení a zařazení celkem 6.589 stromů do mapy, pro účely péče o zeleň TSK.
- **Oprava naučných stezek na Praze 12** – v úzké spolupráci s ÚMČ Praha 12, firemními dobrovolníky a pracovníky veřejné služby Prahy 12
- **Obnova sadu starých jablek** na Násirově náměstí na Praze 12 - pomologické mapování a přípravné fáze na pozemku, setkání s občany a partnery v rámci workshopu na ZŠ Na Beránku.
- **Revitalizace laguny** v Komořanských tůních včetně realizace naučných tabulí.
- **Dům zaniklých řemesel a expozice skanzenu v Dolní Vidimi (Kokořínsko)** – v Domě i na pozemku je umístěno 13 naučných tabulí, na pozemku je provozována pastva ovcí a byl zde vysázen sad 10 starých odrůd jablek. V listopadu 2013 se zde uskutečnilo slavnostní otevření. Zásadní opravy a vybavení Domu proběhly za podpory Programu rozvoje venkova, MAS Vyhličky a MK ČR.

Ekocentrum Podhoubí

Ekocentrum Podhoubí je organizace, která se zaměřuje na environmentální výchovu a na efektivní metody výuky ve školách. Ekocentrum Podhoubí provozuje vlastní Ekoškolkou Rozárku, nabízí ekologické výukové programy pro mateřské, základní a střední školy z Prahy. Organizace rovněž pořádá semináře pro učitele a pro rodiče malých dětí. Ekocentrum Podhoubí se také věnuje rozvíjení komunitního života v bezprostředním okolí, pořádá slavnosti a akce pro veřejnost, stará se o nedaleký třešňový sad, který chce zkulturnovat a zpřístupnit pro lidi z okolí.

Aktivity ekocentra v roce 2013:

- **Ekologické výukové programy** pro MŠ, ZŠ a SŠ v Praze a okolí (91 programů pro 1.611 účastníků); Od začátku fungování organizace prošlo výukovými programy již více než 22.000 dětí.
- **Semináře a akce pro veřejnost** (7 seminářů, 22 akcí pro veřejnost – celkově pro 600 lidí). Akce pro veřejnost pořádá ekocentrum pro rodiče dětí ze školky a pro rodiny ze širšího okolí, semináře jsou určené opět rodičům dětí nebo pedagogům. Tématy seminářů jsou vzdělávání nebo ekologická výchova.
- provoz dvou ekologických školek – **Ekoškola Rozárka** – v roce 2013 se ve školkách vzdělávalo 58 dětí
- **Projekt „Ekoškola pro MŠ“** - Projekt probíhá v roce 2013, celkem již prošlo testováním metodiky 20 mateřských škol. Program je realizován v úzké spolupráci se Sdružením TEREZA, je zaměřený na snižování ekologické stopy školy a na zapojení dětí do realizace změn a byl metodicky přepracován pro podmínky MŠ.
- **Revitalizace sadu v Braníku** – revitalizace cca 0,5 ha, výsadba 19 nových stromů (staré odrůdy třešní) na území Prahy 4. Na obnově sadu se podílí jak rodiče dětí ze školky, tak lidé z přilehlého okolí.

Ekodomov, o.s.

Spolek EKODOMOV od roku 2004 podporuje životní styl vedoucí k šetrnému přístupu a úctě k přírodě. Jeho snahou je zvyšovat povědomí veřejnosti o problematice třídění a využívání odpadů, zejména **bioodpadů**; prosazovat větší využití obnovitelných zdrojů energie a surovin a zavádění takových technologií a výrobních postupů, jež jsou v souladu s principy udržitelného rozvoje. Mezi aktivity EKODOMOVA patří osvětové a edukativní programy pro žáky i učitele škol, farmáře, pracovníky samospráv i širokou veřejnost. Organizace se zaměřuje především na realizaci výukových programů, pořádá soutěžní klání na podporu domácího a komunitního kompostování „**Miss kompost**“, školení dobrovolnické služby „**Mistr nulového odpadu**“, vydává osvětové materiály o bioodpadech a kompostování, realizuje osvětovou kampaň **Kompostuj.cz - Vracíme, co si bereme**. Od roku 2009 spolek Ekodomov provozuje **Dětský klub Šárýnka** inspirovaný konceptem lesních mateřských škol.

- Přes 4.000 žáků pražských MŠ a ZŠ se zúčastnilo více než 200 **výukových programů** z nabídky ekovýchovné sekce Ekodomova, finančně podpořených v rámci veřejné zakázky MHMP.
- Přes 4.000 žáků ZŠ a SŠ se zúčastnilo **exkurzí do provozů** na zpracování odpadu v rámci magistrátní veřejné zakázky, kterou Ekodomov realizoval ve spolupráci se ZO ČSOP Koniklec.
- Na území HMP realizoval Ekodomov 9 **osvětových infostanů a vzdělávacích divadel** „Vivat Kompostela“ o kompostování pro děti a širokou veřejnost.
- V rámci **podpory domácího kompostování** bylo v Ekodomově vyrobeno a prodáno několik desítek dřevěných modřínových kompostérů, bylo instalováno 8 zateplených dvoukomorových kompostérů pro komunitní kompostování v MČ Praha 10, 12 a 14.
- Ekodomov se rovněž podílel na zavedení komunitního kompostování v areálu studentských kolejí ČZU v Praze Suchdole.
- **Dětský klub Šárýnka (DKŠ)** se aktivně zasazuje o uznání lesních mateřských škol jako plnohodnotné varianty předškolního vzdělávání, podílí se na školení pedagogů a prezentačních práce s dětmi v přírodě.
- Pedagogický tým DKŠ realizoval 4 turnusy **letních příměstských táborů** pro více než 50 dětí.

Klub ekologické výchovy o. s. (KEV) je celostátní profesní občanské sdružení škol a pedagogů, jehož převážná část aktivit je zaměřena na vzdělávání pedagogů směřující k odbornému a metodickému zvyšování jejich připravenosti pro realizaci environmentální výchovy (EV) a výchovy k udržitelnému rozvoji (VUR). Další aktivitou je organizování akcí pro děti a mládež (ekologické konference, literární a výtvarná soutěž).

V posledních několika letech se stávají významnou cílovou skupinou také koordinátoři EV a vedení škol (ředitelé a jejich zástupci). Pro ně jsou projektovány semináře z oblasti environmentálního managementu výchovných zařízení (např. ekologizace provozu školy, imidž školy v kontextu EV, publicita školy, marketing a propagace školy). Národní síť škol KEV tvoří rovněž 21 škol z Prahy, kolektivních členů. Dalšími kolektivními členy KEV se sídlem v Praze jsou Národní ústav vzdělávání, oddělení odborného školství a Institut vzdělávání a poradenství ČZU. Další 10 individuálních členů jsou pedagogové různých typů škol včetně vysokých.

- **Odborné a metodické zvyšování připravenosti pedagogů pro EV** – pilotním projektem je příprava a realizace specializačního studia v kombinované formě s podporou e-learningu pro školní koordinátory EV akreditované MŠMT. Až dosud bylo studium realizováno prezenčně, intenzivně se pracuje na spolupráci se školami sítě KEV, které mají dlouhodobé zkušenosti s EV/VUR a v současné době fungují jako neoficiální školská centra EV/VTUR. V roce 2013 se uskutečnila příprava specializačního studia v kombinované formě (zahájení březen 2014), do něhož se přihlásilo 12 pedagogů z pražských škol.
- **Další vzdělávání koordinátorů EV** - setkávání koordinátorů EVVO a zvyšování jejich manažerských dovedností (úloha středního managementu škol, sestavování školních programů EVVO, strategické plánování rozvoje EVVO na škole, profil školy v kontextu environmentálních aktivit, publicita škol a jejich fungování jako center vzdělávání pro UR, evaluace EVVO na školách.

Dne 4. dubna 2013 se uskutečnilo I. setkání koordinátorů EVVO Hl. m. Prahy v Galerii 14, ve spolupráci KEV se ZŠ Generála Janouška z Prahy 9. Setkání se zúčastnilo celkem 82 školních koordinátorů EV z MŠ, ZŠ a SŠ, zástupci ÚMČ, MHMP a NNO. Školní koordinátoři EVVO byli seznámeni s novinkami a aktuálními projekty v oblasti EV, ale také s možnostmi inovací metod a forem práce se žáky všech stupňů škol.

KEV rovněž vydává nebo spolupracuje na vydávání metodických materiálů pro koordinátory EV ve školách.

- **Tvorba a poskytování metodických a informačních materiálů** ve vzdělávání pro školní koordinátory EV a ostatní pedagogy na školách.
- **Realizace vzdělávacích kurzů** (seminářů, přednášek, komplexních exkurzí zaměřených na problematiku UR, workshopů) pro pedagogické pracovníky z pražských škol. Akreditováno MŠMT (7 kurzů).
- **Organizace celostátních akcí pro školní děti a mládež** – 16. ročník výtvarné a 11. ročník literární soutěže ve spolupráci s Českou komisí UNESCO a Zeleným křížem na téma Voda pro život. Vernisáž vyhodnocených prací se uskutečnila v prosinci na Ministerstvu zemědělství za účasti soutěžících ze 3 pražských škol.

Rok 2013 byl zaměřen na vodu a její význam pro vše živé na planetě Zemi. Z celkového počtu 96 zapojených škol z celé republiky bylo i 10 škol pražských.

- **Ekologické žákovské konference**: X. ročník Středoškolské ekologické konference, VIII. ročník Žákovské ekologické konference. Konferencí se zúčastnilo 95 žáků a pedagogů ze ZŠ a SŠ, z toho 10 z pražských škol. Záměrem těchto konferencí je podpořit badatelské aktivity žáků různých stupňů a typů škol a posílit prezentační dovednosti. Akce probíhá ve spolupráci s UNESCO a MŠMT.

V roce 2013 na základě komplexního hodnocení dlouhodobějších proenvironmentálních aktivit získaly čtyři pražské školy, kolektivní členové KEV, titul Škola udržitelného rozvoje na období 2014 – 2016.

- Členové KEV se v roce 2013 podíleli ve spolupráci s NÚV na tvorbě Standardu pro základní vzdělávání a na tvorbě hodnotícího a kvalifikačního standardu koordinátorů EV a jeho zařazení do Národní soustavy kvalifikací.

Sdružení TEREZA

Sdružení TEREZA je nevládní nezisková organizace již přes 30 let prosazující environmentální výchovu dětí a mladých lidí v České republice. Zaměřuje se na realizaci environmentální výchovy na základních a středních školách. Podporuje školy a učitele pomocí vzdělávacích programů, seminářů a materiálů a pomáhá jim, aby u svých žáků rozvíjeli znalosti, dovednosti a postoje potřebné pro ochranu životního prostředí, udržitelný rozvoj a jejich aktivní zapojení do života občanské společnosti. V roce 2013 se programů Sdružení TEREZA zúčastnilo přes 94.000 žáků.

- Organizování a koordinace **dlouhodobých mezinárodních programů v ČR**:
 - **Ekoškola** - Žáci ve spolupráci s učiteli, provozními zaměstnanci školy a místní veřejností proměňují a ekologizují svoji školu a zlepšují životní prostředí ve svém okolí. Úspěšné školy získávají mezinárodní titul Ekoškola symbolizovaný velkou zelenou vlajkou. V Praze je zapojeno 28 škol, v roce 2013 titul Ekoškola obhájily 4 školy - Gymnázium Na Vítězné pláni; ZŠ Nad Vodovodem, Praha 10; ZŠ Ružinovská, Praha 4 – Krč; Tyršova ZŠ a MŠ, Praha 5 – Jinonice.
 - **GLOBE** - Studenti v roli mladých vědců provádějí odborná měření různých ukazatelů a jevů v přírodě. Díky svým měřením a pozorováním odhalují problémy životního prostředí ve svém okolí a usilují o jejich řešení. V Praze zapojeno 23 škol.
 - **Les ve škole** – Program studenty seznamuje s naším nejrozšířenějším ekosystémem a aktivitami přímo v lese rozvíjí jejich vztah a citlivost k přírodě. V Praze je zapojeno 30 škol.
- Pořádání **ekologických výukových programů** pro žáky z pražských škol - realizováno 31 tříhodinových programů pro 590 žáků.
- Pořádání **vzdělávacích seminářů pro učitele** - celkem 36 seminářů pro 700 účastníků z celé ČR.
- Tvorba **výukových materiálů** - vydáno 10 výukových nebo metodických materiálů k environmentální výchově.
- Koordinace **programu Škola pro udržitelný život** vyhlášeného [Nadací Partnerství](#) a [Střediskem ekologické výchovy Sever](#).
- Organizace **veřejných akcí pro rodiče s dětmi** v Praze - Den otevřených dveří TEREZY, Eko-odpoledne v IKEA.
- Realizace **projektu 3xR (Reduce, Reuse, Recycle)** zaměřeného na propagaci znovuvyžití odpadových materiálů – výstava v MeetFactory a na Design Bloku v superstudiu, dražba v galerii DOX - cca 10.000 účastníků.

Středisko ekologické výchovy hl. m. Prahy Toulcův dvůr

Historické prostory a osmihektarový přírodní areál hostivařské usedlosti Toulcův dvůr, který je v majetku Magistrátu hl. m. Prahy, spravuje a naplňuje rozmanitou činností sdružení neziskových organizací. Jejich cílem je prožitkem vychovávat všechny věkové skupiny obyvatel Prahy k šetrnému vztahu k našemu životnímu prostředí.

Toulcův dvůr je součástí původní zástavby osady Hostivař a je evidován ve Státním seznamu kulturních památek. Od roku 1993 je statek vyčleněn pro neziskové ekologicko-výchovné účely. Jde o projekt, který slouží pro praktickou environmentální výchovu a zvyšování ekologického povědomí veřejnosti, zejména obyvatel města Prahy.

- **Akce pro veřejnost:** Celkem bylo připraveno 156 akcí pro širokou veřejnost. Byly to celodenní sobotní akce (Den Země, Světový Den Zvířat, Den Stromů, Evropská noc pro netopýry a mnohé další), i odpolední akce určené především pro rodiny, přednášky, promítání a další. Celkem tyto akce navštívilo více než 14.000 návštěvníků
- **Ekologické výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ:** V tomto období bylo pro děti z Prahy a okolí realizováno celkem 897 programů (15.730 dětí)
- **Semináře:** Pro pedagogické pracovníky i odbornou veřejnost bylo realizováno celkem 34 seminářů, kterých se zúčastnilo 965 osob. Celý rok probíhalo Specializační studium pro pedagogické pracovníky, účastnilo se ho 24 pedagogů.
- **Volnočasové aktivity pro děti:** Celoročně zajišťuje SEV řadu volnočasových kroužků pro děti, v tomto roce jich bylo 38 a docházelo na ně 351 dětí. Připraveno bylo také 21 letních a zimních táborů, včetně příměstských pro celkem 490 účastníků. Pro nejmenší zajišťuje SEV činnost Rodinného centra Mateřídouška, jehož akcí se zúčastnilo 6.144 účastníků.
- **Dobrovolnická činnost:** V průběhu celého roku spolupracovalo středisko s firemními a individuálními dobrovolníky z ČR i ze světa, celkem v roce 2013 pomáhalo 804 dobrovolníků.
- **Odborné praxe pro studenty:** V rámci dlouhodobé spolupráce zajišťuje SEV odborné a učební praxe pro studenty z celé řady SŠ a VŠ, v tomto období absolvovalo sedmi a vícedenní praxi 163 studentů.
- **Mateřská škola Semínko a Lesní mateřská škola:** Do vzdělávacího programu MŠ a lesní mateřské školy je zařazeno celkem 76 dětí.
- **Zaměstnávání osob se zdravotním znevýhodněním:** V Toulcově dvoře bylo v rámci sociálního podniku zaměstnáno 23 osob se zdravotním postižením, další dvě osoby docházely na pracovní terapie.

Ve Středisku ekologické výchovy hl. m. Prahy probíhala po celý rok 2013 řada aktivit v přírodním areálu – výsadba nových stromů, údržba jednotlivých biotopů, každodenní zajištění provozu výukové farmy hospodářských zvířat, údržba 2 naučných stezek aj.

Toulcův dvůr a jeho areál navštíví ročně více než 40.000 individuálních návštěvníků, kteří sem chodí za poučením i odpočinkem.

Od roku 2011 provozuje SEV Toulcův dvůr rovněž nové Infocentrum. Návštěvníkům nabízí nejen informace o dění na Toulcově dvoře, ale také v jeho okolí. K dispozici je např. průvodcovská služba po areálu, internet zdarma, mapy okolí, ekoporadna či obchůdek s místními výrobky. Infocentrum eviduje v roce 2013 celkem 1.300 návštěvníků a 65 zodpovězených dotazů z ekoporadny. Infocentrum tak zvyšuje atraktivitu a návštěvnost celého mikroregionu městských částí Prahy 10, 11 a 15.

Školami a jinými organizacemi z Prahy jsou využívány i služby některých středisek a organizací zaměřených na EVVO sídlících mimo Prahu (např. SEV Chaloupky, SEVER, Dřítatka aj.). Významné aktivity se zaměřením na osvětu veřejnosti vyvíjely např. Zelený kruh (Informační centrum pro veřejnost/Ekolinka, kampaň Hra o Zemi aj.) a sdružení ARNIKA. EVVO tvoří důležitou součást naplně a zaměření České společnosti ornitologické (ČSO) sídlící na v Praze 5 na Smíchově.

K mimoškolní EVVO dětí, mládeže i dospělé veřejnosti významně přispívají i správy chráněných krajinných oblastí v okolí Prahy (SCHKO Český kras, SCHKO Kokořínsko, SCHKO Křivoklátsko).

Více informací o aktivitách NNO v Praze lze nalézt na webových stránkách jednotlivých organizací.

FINANCOVÁNÍ EVVO V PRAZE

Financování z rozpočtu hl. m. Prahy zahrnuje jednak prostředky určené na realizaci Akčního plánu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Praze pro daný rok, dále část prostředků poskytnutých v rámci grantů na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Prahy (agendu zabezpečoval v roce 2013 MZO MHMP /do června 2013 RVP MHMP/), Celoměstských programů podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy a Celoměstských programů podpory využití volného času dětí a mládeže na území hl. m. Prahy (agendu zabezpečoval v roce 2013 SMS MHMP).

Část projektů v oblasti EVVO realizovaných na území hl. m. Prahy byla financována či spolufinancována také z dalších zdrojů (grantové programy jednotlivých MČ, výběrové řízení MŽP na podporu projektů předložených občanskými sdruženími a obecně prospěšnými společnostmi, grantové programy nadací, finanční dary firem a jednotlivců aj.).

Tab. E5.1 : Financování EVVO v hl. m. Praze z rozpočtu hl. m. Prahy v letech 2009-2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
AP KK EVVO	6 984 169,00	6 848 682,50	9 000 000,00	10 800 000,00	8 344 664,00
Provoz středisek ekologické výchovy HMP (SEV Toulcův dvůr a SEV Lesů hl. m. Prahy)	6 174 943,50	5 475 652,00	5 286 164,00	5 016 833,00	400 000,00
Granty na podporu projektů ke zlepšení stavu životního prostředí hl. m. Prahy (oblast EVVO) *	6 883 000 (67 podpoř. projektů)	3 213 000 (34 podpoř. projekty)	4 797 710 (25 podpořených projektů)	4 035 000 (26 podpořených projektů)	4 277 000 (36 podpořených projektů)
Celoměstské programy podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy (oblast EVVO) *	125 000 (2 podpořené projekty)	250 000 (3 podpořené projekty)	308 100 (4 podpořené projekty)	116 000 (2 podpořené projekty **)	75 000 (2 podpořené projekty)
Celoměstské programy podpory využití volného času dětí a mládeže na území hl. m. Prahy (oblast EVVO) *	95 000 (4 podpořené projekty)	125 000 (5 podpořených projektů)	220 000 (6 podpořených projektů)	180 000 (6 podpořených projektů)	75 000 (6 podpořených projektů)

* Rozlenní projekt na projekty v oblasti EVVO a ostatní je orientaní.

** Skutená ástka pro oblast EVVO je vyšší - podpoeny byly dále také projekty na pořádání školních soutží, které zahrnovaly více tematických oblastí, mezi nimi oblast EVVO.

Zdroj: MZO MHMP, SMS MHMP